



עפ"ג 27591/01/16 - עאמר יונס (עציר נגד מנהל מס ערך מוסף - עכו

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 27591-01-16 יונס(עציר) נ' מנהל מס ערך מוסף - עכו

בפני כב' השופט יוסף אלרון, נשיא [אב"ד]

כב' השופט יחיאל ליפשיץ

כב' השופטת אורית וינשטיין

עאמר יונס (עציר)

המערער

נגד

מנהל מס ערך מוסף - עכו

המשיב

פסק דין

לפנינו ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בקריות (כב' השופטת הבכירה רמה לאופר חסון) מיום 13/1/2016 בתיק פלילי 585-05-13 לפיו הורשע המערער על פי הודאתו באי הגשת 6 דוחות תקופתיים לשלטונות המס, עבירות לפי סעיפים 117(א)(6) + 67 לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו - 1975 (להלן: "החוק"), ותקנה 20 לתקנות מס ערך מוסף, תשל"ו - 1976.

המערער היה בזמנים הרלוונטיים לכתב האישום עוסק מורשה בתחום מסגרות הברזל, ולא הגיש, כאמור, שישה דוחות תקופתיים לרשויות המס במועד (הדוחות הוגשו באיחור) ונכון למועד גזר הדין בבית המשפט קמא צבר חוב למע"מ בסך (משוערך) של כ- 210,000 ₪ (כ- 123,000 ₪ קרן).

במסגרת טיעוניו לעונש בבית המשפט קמא, הדגיש הסניגור כי הדוחות הוגשו באיחור וחלקו הארי של חוב המס שולם. נטען כי נעשו ניסיונות בסיוע בני המשפחה לצמצם את החוב ולהסדיר את יתרת החוב לרשויות המס. בנוסף, צוין כי למערער חובות נוספים בהיקף מאות אלפי שקלים, וכי כיום הוא עובד כשכיר.

עוד הפנה הסניגור למסמכים רפואיים שהוצגו בבית המשפט קמא לפיהם המערער סובל מבעיות רפואיות שונות בלב ולאחרונה אף עבר צינתור. משכך, והואיל והמדובר בנאשם ללא עבר פלילי שזוהי בעבורו "מעידה חד פעמית" ביקש הסניגור להסתפק בהטלת מאסר מותנה וקנס כספי, ובמידה ובית המשפט יחליט להטיל מאסר בפועל, שירוצה בעבודות שרות.

מנגד, הדגיש ב"כ המאשימה כי המערער לא השכיל לנצל את הזמן הרב שחלף מיום הגשת כתב האישום עד למועד גזר הדין, כשנתיים וחצי, ולא פעל להסרת המחדלים וכי סכום המס הפלילי עומד על כ- 168,000 ₪, אשר מתוכם שולם רק כ- 44,000 ₪.

משכך נטען, יש לראות את מעשיו בחומרה וביקש להטיל עליו עונש של מאסר בפועל מאחורי סורג ובריוח, קנס כספי מרתיע ומאסר מותנה.



בית המשפט קמא בחן את טענות ב"כ הצדדים ואת מכלול הפרמטרים הדרושים לעניין, וקבע כי מתחם הענישה ההולם לכל עבירה נשוא כתב האישום נע ממאסר בפועל שיכול שירוצה בעבודות שירות ועד לשנת מאסר בפועל, לצד מאסר מותנה וקנס.

בהדגישו את הודיית המערער ולקחת האחריות מחד גיסא, ומאידך גיסא, את מהות העבירות, חומרתן, נפיצותן, מספרן, וכן את העובדה שרק חלק קטן מהמחדל הוסר ומרבית החוב עודנו תלוי ועומד, הגיע בית המשפט קמא למסקנה כי במקרה דנן לא ניתן להימנע מהטלת עונש מאסר מאחורי סורג ובריח, והטיל את העונשים כדלקמן:

3 חודשי מאסר לריצוי בפועל, תוך שצוין כי "באין הסרת המחדל במלואו, איני מוצאת כל מקום או הצדקה לאפשר ריצוי בעבודות שרות"; מאסר מותנה לתקופה של 7 חודשים, לבל יעבור משך שנתיים עבירה מן העבירות בהן הורשע ויורשע בגינה; קנס בסך 50,000 ₪, או 7 חודשי מאסר תמורתו, אשר ישולם ב-25 תשלומים חודשיים שווים החל מיום 28/5/16.

הערעור שלפנינו מופנה נגד חומרת העונש, ובפרט רכיב המאסר בפועל וגובה הקנס, ובו נתבקשנו "להתערב בגזר דינו של בית משפט קמא ולקבל את ערעורו ולהסתפק במאסר על תנאי וקנס סביר".

בהודעת הערעור טען ב"כ המערער כי בית המשפט קמא החמיר עם המערער יתר על המידה, שכן המערער ללא עבר פלילי וללא הרשעות והמדובר במעידה ראשונה וחד פעמית. ב"כ המערער ציין כי חוב המס הפלילי הצטמצם לסך של כ- 80,000 ₪ - 100,000 ₪, וכי בכוונת משפחתו של המערער לסייע לו להסיר את מלוא המחדלים ולהגיע להסדר כולל עם המשיבה.

באשר לנסיבותיו האישיות, ציין ב"כ המערער כי המערער עובד כיום כשכיר, לחובתו חובות רבים וגבוהים ואף ננקטו נגדו הליכים בהוצאה לפועל. צוין כי מצבו הרפואי הדרדר וכי לאחרונה אף הגיש למוסד לביטוח לאומי תביעה לנכות כללית.

קיימנו מספר דיונים בעניינו של המערער.

בדיון שהתקיים ביום 18/2/2016, החלטנו, מבלי להביע עמדה עונשית כלשהי, להפנות את המערער לממונה על עבודות השרות לצורך בחינת התאמתו. בחוות הדעת שהתקבלה בעניינו נמצא מתאים לריצוי עונש המאסר בפועל במסגרת עבודות שירות.

בדיון שהתקיים ביום 9/3/16 ציין ב"כ המערער כי למערער חובות נוספים בהיקף של כ- 600,000 ₪ וכי לאחרונה אף החל בהליך פשיטת רגל. לשאלת בית המשפט, ציין ב"כ המערער כי הבקשה לפשיטת רגל הוגשה ביום 28/1/2016, היינו לאחר מתן גזר הדין בבית המשפט קמא.

מנגד, הדגישה ב"כ המשיבה כי מאז מתן גזר דינו של בית משפט קמא לא נעשה דבר להסרת המחדלים וכי הבקשה לפשיטת רגל הוגשה על-ידי המערער לאחר מתן גזר הדין "מטעמים השמורים עמו". ב"כ המשיבה הדגישה את חומרת העבירות ואת מספרן, ובשל כך שהמחדלים כאמור לא הוסרו בקשה שלא להתערב בעונש שהוטל עליו. עוד הפנתה ב"כ המשיבה להלכה לפיה בעבירות מעין אלה אינטרס השיקום של העברייני ושיקולים אישיים ייסוגו מפני האינטרס



הציבורי וכלל יוטל מאסר בפועל, ובמכלול הנסיבות דין הערעור להידחות.

בסופו של הדיון האמור ולאחר ששמענו את טענות ב"כ הצדדים, החלטנו ליתן למערער הזדמנות נוספת להסרת המחדלים ולהגעה להסדר עם המשיבה, והדיון בעניינו נדחה ליום 12/4/16.

בדיון שהתקיים ביום 12/4/2016 עדכן ב"כ המערער את בית המשפט כי לאחר התגייסות של המשפחה שילם המערער למשיבה סך נוסף של 10,000 ₪ להסרת המחדלים והוצג על כך אישור. ב"כ המערער חזר על נימוקי הודעת הערעור, ובקש מבית המשפט לקחת בחשבון בעת שקילת הערעור את היקף חובותיו של המערער, העובדה כי הוא נמצא בהליך פשיטת רגל, מצבו הרפואי המדרדר וכן את התאמתו לריצוי העונש בעבודות שרות.

מנגד, ב"כ המשיבה בקשה לדחות את הערעור ולא להתערב בגזר דינו של בית המשפט קמא, שלדבריה הוא "ראוי, מאוזן ומשקף את מדיניות הענישה הנהוגה בעבירות מסוג זה" (עמ' 9 לפרו', ש' 4-3). כמו כן, הגישה ב"כ המשיבה לעיונו אסופת פסיקה, וטענה בהקשר האמור כי "מדיניות הענישה דוגלת במתן הבכורה לשיקולי ההרתעה ולא־ינטרס הציבורי, על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם, אף אם הן קשות" (שם, ש' 19-18).

דין:

עיינו עיין היטב בגזר דינו של בית המשפט קמא ובנימוקי ב"כ הצדדים ואנו קובעים כי דין הערעור להתקבל בחלקו, כפי שיפורט להלן.

כלל ידוע הוא כי אל לה לערכאת הערעור להתערב בעונש שהושת בערכאה הדיונית, אלא אם מדובר בסטייה קיצונית ממדיניות הענישה הראויה והנהוגת, או כאשר מתקיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות את הדבר, וכן במקרים בהם נפלה טעות מהותית בגזר הדין [ראו, למשל, ע"פ 8344/14 **אסור נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו) (15.3.2015); ע"פ 5849/13 **בן חיון נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו) (6.10.2014)].

כנקודת מוצא נציין כי העונש שנגזר על המערער, במכלול הנסיבות ומספר העבירות שבוצעו, אינו מחמיר כלל ועיקר.

נשוב ונדגיש את החומרה היתרה שבעבירות הכלכליות המבוצעות בניגוד לדיני המיסים. הלכה היא כי אין להקל בעונשם של עברייני מס הנוטלים את כספי הציבור, יוצרים דמורליזציה בקרב ציבור משלמי המיסים וגורמים במעשיהם נזק רב למדינה ולציבור [ר', למשל, ע"פ 519/89 **אשר נ' מדינת ישראל** (פורסם בנבו) (10/01/1990)].

הנוטל מהכספים המגיעים לאוצר המדינה, ובאמצעות הימנעות מהגשת דוחות כדין או הגשת דיווחים שאינם אמת - מחזיקם בידו ומשתמש בהם לתועלתו, מן הראוי שהעונש לגביו יביע את הפסול שבמעשהו ויהיה בו כדי להרתיע אחרים מפני ביצוע מעשים דומים. הפסיקה קבעה כי בעבירות כגון אלה יש לגזור מאסר לריצוי בפועל, המבטא את סלידתה של החברה המאורגנת מהתנהגותם העבריינית של מעלימי המס.

במקרה דנן יש להדגיש לחומרא את מספר העבירות (6 עבירות), סכום המס שלא שולם והעובדה שעל אף חלוף הזמן הרב, מעל שש שנים ממועד ביצוע העבירות ומעל שלוש שנים ממועד הגשת כתב האישום, טרם הוסרו המחדלים במלואם. חרף ההזדמנויות והדחיות הרבות שניתנו לו, הן בבית המשפט קמא והן בבית משפט זה, לא השכיל המערער



לפעול להסרת כל המחדלים ולהגעה להסדר כולל עם המשיבה.

נוסיף ונציין כי העובדה שהמערער הגיש בקשה לפשיטת רגל ביום 28/1/2016, היינו לאחר מתן גזר דינו של בית המשפט קמא, אינה מחייבת את ביטול רכיב הקנס. הכלל הוא כי קנס שהוטל בטרם צו הכינוס הוא חוב בר תביעה בפשיטת רגל, והמדינה תוכל להגיש תביעת חוב ותהא זכאית לקבל דיבידנד, ככל נושה אחר [רע"פ 1296/11 דוד טוביאנה נ' מדינת ישראל] (פורסם בנבו) [17/4/2011].

על אף האמור, החלטנו לקבל את הערעור באופן חלקי והתערבותנו בחלק מרכיבי גזר הדין היא פועל יוצא הן מן העובדה כי מדובר במעידה ראשונה של המערער, הן ממאמציו הניכרים של המערער ובני משפחתו להסיר ולו חלק מחובו ומחדליו, והן מנסיבותיו האישיות הקשות, אלה הכלכליות ואלה הרפואיות.

לאחר בחינת מכלול הנסיבות ובשים לב לחוות הדעת החיובית של הממונה על עבודות שרות בעניינו של המערער, אנו קובעים כי המערער ירצה את שלושת חודשי המאסר שהוטלו עליו על ידי בית המשפט קמא, בעבודות שרות במרכז יום לקשיש ברחוב בבל 10 בעכו, חמישה ימים בשבוע, 8.5 שעות עבודה יומיות.

כמו כן, החלטנו להפחית מן הקנס שנגזר על המערער בבית המשפט קמא, ולהעמידו על 30,000 ₪, או ארבעה חודשי מאסר תמורתו.

המערער יתייצב לתחילת ריצוי עבודות השירות ביום 5/9/2016 בשעה 8:00, במשרדי הממונה על עבודות שרות ביחידת עבודות שרות, מפקדת מחוז צפון, רחוב הציונות 14, טבריה.

הקנס ישולם ב- 10 תשלומים חודשיים שווים ורצופים כשהראשון שבהם ישולם ביום 1/1/2017.

יתר רכיבי גזר דינו של בית המשפט קמא יישארו בעינם.

מזכירות בית המשפט תשלח עותק פסק הדין לבאי כח הצדדים

ניתן היום, ו' ניסן תשע"ו, 14 אפריל 2016, בהעדר הצדדים.

א. וינשטיין, שופטת

י. ליפשיץ, שופט

י. אלרון - נשיא
[אב"ד]